

Številka: 00104-309/2019/7

Datum: 24. 10. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Lidije Ivanuša v zvezi z mučenjem in zanemarjanjem psov

Poslanka Državnega zbora Lidija Ivanuša je dne 23. 9. 2019 (št. dopisa 020-07/19-1453/1) na Vlado Republike Slovenije naslovila pisno poslansko vprašanje v zvezi z mučenjem in zanemarjanjem psov. V svojem vprašanju poslanka navaja, da se je je dotaknil članek v Novicah Svet24 z naslovom: Grozljivi prizori iz ptujske kleti; »smrdelo je po mrtvem«, iz katerega povzema navedbe in nadalje zastavlja vprašanja, ki se glasijo:

- 1. Zanima me, zakaj veterinarska inšpekcija ni opravila dela tako kot je treba ter ali bo v konkretnem primeru nedejavnosti sankcionirana?**
- 2. Ali razmišljate v tej smeri, da bi glede nedela veterinarskih inšpekcij dali večje pristojnosti članom društva Srce za bulle, ki bi to delo opravljali iz srca in z veseljem?**
- 3. Zakaj pristojni oz. odgovorni na veterinarski inšpekciji ne odgovarjajo na podane prijave oziroma imajo tak aroganten odnos do ostalih?**
- 4. Zanima me, ali si je konkretne bivalne razmere, ki so ogrožujoče predvsem za zdravje, ogledala tudi zdravstvena inšpekcija ter kako je ukrepala v tem primeru?**
- 5. Ali ima pristojni Center za socialno delo namen družini odvzeti otroke in jih dati v rejništvo, posvojitev glede na dejstvo, da gre za hudo zanemarjanje?**
- 6. Glede na to, v kakšnih razmerah so živali, me zanima, ali je bila kdaj v njihovem stanovanju tudi šolska svetovalna delavka oziroma drugi deležniki, kajti sklepam, da so otroci verjetno potrebovali tudi kakšno učno pomoč na domu?**

V nadaljevanju Vlada RS podaja odgovore na zastavljena vprašanja.

1. V skladu z Zakonom o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo in 21/18 – ZNOrg) je skrbnik živali pravna ali fizična oseba, ki odgovarja za žival, ne glede na to, ali je njen lastnik ali zanjo le skrbi.

V skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18) bi razkritje nekaterih podatkov, ki so bili pridobljeni zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim ter postopka s prekrški, lahko škodovalo izvedbi postopkov.

Glede na dejstva, ki jih je ugotovila inšpekcija Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: UVHVVR), bo podana prijava suma mučenja živali za lastnika in skrbnico argentinske doge in uveden prekrškovni postopek glede na neurejeno lastništvo psice.

Vlada RS na prvo vprašanje odgovarja, da morajo dobrobit živali zagotoviti skrbniki živali. Inšpekcija UVHVVR je v skladu s svojimi pristojnostmi izvedla vse dokaze, da je ugotovila odgovornost skrbnikov živali.

2. V zvezi z drugim vprašanjem Vlada RS odgovarja, da imajo društva nedvomno veliko vlogo v preventivnem delovanju, če delujejo v dobrobit živali. Zakon o zaščiti živali v 34. členu določa pogoje za društva, ki delujejo na področju zaščite živali, ki želijo pridobiti status nevladne organizacije v javnem interesu. Določa tudi naloge društev. Društva, ki delujejo na področju zaščite živali in imajo status nevladne organizacije v javnem interesu, s svojimi aktivnostmi spodbujajo odgovorno lastništvo živali, svetujejo skrbnikom živali in se pri tem posvetujejo z veterinarji, organizirajo usposabljanja na področju dobrobiti živali, sodelujejo z zavetišči za zapuščene živali ter opozarjajo skrbnike živali na nepravilnosti in nezakonitosti v zvezi z zaščito živali. Glede na pravni red Republike Slovenije je sedanja ureditev nevladnega delovanja društev za zaščito živali primerna. Predlog poslanke, da bi društvo v javnem interesu izvajalo inšpekcijske pristojnosti, je po mnenju Vlade RS z več vidikov ustavnosti in zakonitosti povsem nesprejemljiv.

3. V zvezi s tretjim vprašanjem Vlada RS pojasnjuje, da mora inšpektor v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14) obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti in vlagatelje na njihovo zahtevo obvestiti o svojih ukrepih najkasneje po opravljenem nadzoru in sprejetem zadnjem ukrepu oziroma ustavitvi postopka. Inšpektor mora obravnavati tudi anonimne prijave. Inšpektorji opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora z namenom varovanja javnega interesa ter interesov pravnih in fizičnih oseb. Pri opravljanju nalogi inšpekcijskega nadzora inšpektorji izrekajo ukrepe, določene v skladu z zakoni in drugimi pravnimi akti.

Inšpekcija UVHVVR na letni ravni prejme okoli 4000 različnih prijav občanov, institucij, nevladnih organizacij in drugih pravnih oseb. Inšpekcija UVHVVR obravnava prav vse prijave, ugotavlja skladnost z zakonodajo in prijavitelje na njihovo zahtevo obvešča o sprejetih ukrepih. Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis oziroma drug akt, katerega izvajanje nadzoruje, ima pravico in dolžnost odrediti ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v roku, ki ga sam določi; izvesti postopke v skladu z Zakonom o prekrških; naznaniti kaznivo dejanje ali podati kazensko ovadbo za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti; predlagati pristojnemu organu sprejem ukrepov; odrediti druge ukrepe in opraviti dejanja, za katere je pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom.

Vsaka odločitev inšpektorja je v pritožbenem postopku predmet presoje organa druge stopnje, to je pristojnega ministrstva, in nadalje upravnega sodišča; ter kar se tiče prekrškovnih postopkov, predmet obravnave na sodiščih.

4. V zvezi s četrtem vprašanjem Vlada RS pojasnjuje, da si bivalnih razmer družine iz članka, ki ga omenja poslanka, ni ogledal Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, saj za primer niso vedeli, prav tako pa v zvezi s tem niso prejeli nobene prijave. Po prejetju poslanskega vprašanja so začeli z aktivnostmi za uvedbo inšpekcijskega postopka, kjer je bilo ugotovljeno, da družina ne živi več na tem naslovu.

5. V zvezi s petim vprašanjem Vlada RS odgovarja, da je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve s primerom seznanilo pristojni center za socialno delo ter ga pozvalo k ukrepanju skladno s pristojnostmi, vendar konkretnega primera Vlada RS ne more komentirati.

Nadalje Vlada RS pojasnjuje, da je s spremembo družinske zakonodaje spremenjena tudi stvarna pristojnost za odločanje o ukrepih za zaščito koristi otrok. Od 15. 4. 2019 se v Republiki Sloveniji uporablja Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg in 22/19; v nadaljnjem besedilu: DZ), ki določa sodno pristojnost za odločanje o zadevah iz tega zakonika, in sicer so na prvi stopnji pristojna okrožna sodišča. Pred začetkom uporabe DZ so o ukrepih za zaščito koristi otroka odločali centri za socialno delo v skladu z določbami Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 101/07 – odl. US, 90/11 – odl. US, 84/12 – odl. US in 82/15 – odl. US, 15/17 – DZ).

DZ v tako v 155. členu določa, da ukrepe za varstvo koristi otroka izreka sodišče. Pri izbiri ukrepa za varstvo koristi otroka je v skladu z 156. členom treba upoštevati dve omejitvi:

- izreče naj se ukrep, s katerim bodo starši čim manj omejeni pri izvajanju starševske skrbi, če je z njim mogoče dovolj zavarovati koristi otroka;
- predvsem naj se izreče ukrep, s katerim se otrok staršem ne odvzame, če je s tem ukrepom mogoče dovolj zavarovati koristi otroka.

DZ v 157. členu določa pogoj za izrekanje ukrepov za varstvo koristi otroka: sodišče izreče ukrep za varstvo koristi otroka, če ugotovi, da je otrok ogrožen. Otrok je ogrožen, če je utrpel ali je zelo verjetno, da bo utrpel škodo in je ta škoda oziroma verjetnost, da bo škoda nastala, posledica storitve ali opustitve staršev ali posledica otrokovih psihosocialnih težav, ki se kažejo kot vedenjske, čustvene, učne ali druge težave v njegovem odraščanju. Škoda obsega škodo na telesnem ali duševnem zdravju in razvoju otroka ali na otrokovem premoženju.

Ukrepi za varstvo koristi otroka so začasne odredbe, nujni odvzem otroka in ukrepi trajnejšega značaja:

- nujni odvzem izvede center za socialno delo, če je z verjetnostjo izkazana tako huda ogroženost otroka, da je njegove koristi mogoče zavarovati le s takojšnjim odvzemom otroka staršem, center za socialno delo odvzame otroka in ga namesti k drugi osebi, v krizni center, v rejništvo ali v zavod, še preden sodišče odloči o predlogu za izdajo začasne odredbe. Otroka se ne sme namestiti k osebi, ki ne more biti skrbnik. Glede obveznosti druge osebe, h kateri je otrok nameščen, in nadzora nad namestitvijo, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja izvajanje rejniške dejavnosti. Center za socialno delo ob namestitvi otroka po prvem odstavku tega člena izpolni obrazec (167. člen DZ). Center za socialno delo mora v 12 urah po odvzemu otroka predlagati sodišču izdajo začasne odredbe o odvzemu otroka. O predlogu za izdajo začasne odredbe mora sodišče odločiti takoj, najkasneje pa v 24 urah. Če center za socialno delo v roku iz prejšnjega odstavka ne predlaga izdaje začasne odredbe ali če sodišče ne odloči o predlogu centra za socialno delo v roku iz prejšnjega odstavka ali zavrne izdajo začasne odredbe, se otrok takoj vrne staršem (168. člen DZ);
- odločanje o začnih odredbah, s katerimi se doseže začasno varstvo koristi otroka ter odločanje o ukrepih trajnejšega značaja sodi v pristojnost sodišča. Sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog izreče ukrepe za varstvo koristi otroka, odloči o prenehanju ukrepa, če so prenehali razlogi zanj, izreče drug ukrep za varstvo koristi otroka, če se med izvajanjem ukrepa izkaže, da slabo vpliva na otrokovo zdravje, razvoj ali premoženje, odloči o podaljšanju izrečenega ukrepa ali ukrep ponovno izreče. Spremljanje izvajanja ukrepov pa je v pristojnosti centrov za socialno delo (160. člen DZ).

6. V zvezi s šestim vprašanjem glede obiska šolske svetovalne službe pri družini Vlada RS odgovarja, da v skladu z določbami Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja

(Uradni list RS, št. 16/07 – UPB, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj) šolska svetovalna služba svetuje učencem, učiteljem in staršem. Delo svetovalne službe je urejeno s Programskimi smernicami, ki ureja načine in postopke obravnave učencev. Pomoč oziroma svetovanje se učencu zagotavlja na podlagi soglasja staršev, saj se pri delu obdelujejo tudi osebni podatki, ti pa se lahko zbirajo le s soglasjem staršev, razen če je učenec v družini ogrožen in ga je treba zavarovati. Svetovalni delavci in drugi strokovni delavci šole pa so te podatke dolžni varovati kot poklicno skrivnost. Tako zbrani osebni podatki se uporabljajo le za namen svetovanja oziroma nudenja pomoči. Ne glede na dolžnost varovanja poklicne skrivnosti so ravnatelj oziroma pooblaščen delavci, ki pri svojem delu ugotovijo ogroženost učenca, dolžni o tem obvestiti center za socialno delo v skladu z 28. členom Pravilnika o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na področju osnovnošolskega izobraževanja (Uradni list RS, št. 80/04 in 76/08). Ravnatelj je dolžan poskrbeti, da je vsak delavec v šoli, ki je po vsebini dela pooblaščen za delo z učenci, seznanjen s postopanjem ob sumu, da je učenec zaradi zanemarjanja oziroma zlorabe ogrožen.

Glede sklepanja poslanke, da so otroci verjetno potrebovali tudi kakšno učno pomoč na domu, še pojasnjujemo, da Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – UPB, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L) ne predvideva učne pomoči na domu, ob tem pa je treba pojasniti, da se v skladu z zakonodajo, ki ureja izobraževanje otrok s posebnimi potrebami (Zakon o izobraževanju otrok s posebnimi potrebami, Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami), učencu, ki je na podlagi odločbe o usmeritvi opredeljen kot otrok s posebnimi potrebami, lahko v programu osnovne šole zagotavlja tudi učna pomoč kot dodatna strokovna pomoč, in sicer v obsegu največ dve uri tedensko.

Učna pomoč se v programu osnovne šole izvaja tudi v primeru dolgotrajne bolezni, zaradi katere je bil otrok odstoten od pouka dva meseca ali več.

Podatka, ali je šola nudila svetovanje oziroma pomoč otrokom Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport nima, saj se konkretne, individualne zadeve vodijo na posamezni šoli, v katero so vključeni šoloobvezni otroci.